

El nostre agent a Dubai

En la nova pel·lícula de David Mamet, la filla del president dels Estats Units és segrestada.

Un agent dels serveis secrets d'intel·ligència, però, descobreix el complot ordit pel mateix servei, contra el qual haurà de lluitar, a soles, per fer valdre el seu sentit de l'honor. Un 'thriller' que mescla l'antiguitat espartana, l'acció policíaca i la política actual.

Una vegada van demanar ajut militar a Leònides, el rei d'Esparta, i ell va enviar només un soldat; però era un soldat que valia com un exèrcit. Ara, David Mamet reprèn aquesta llegenda de l'antiguitat i la lliga amb una història d'espionatge i, com és també normal en ell, de raigs: *Spartan* narra els fets d'un agent del servei d'intel·ligència que ha de lluitar a soles contra tot el que se li presenta davant.

Autor de cinema i teatre, assagista i novel·lista incansable, Mamet arriba a la gran pantalla amb la seva desena pel·lícula, després de films com ara *Casa de jocs*, *Las cosas cambian*, *Homicidio* i *La trama*. A *Spartan*, Mamet afronta un thriller amb rerefons polític: la filla del president (tot i que no s'hi identifica mai com a tal) és segrestada i se suposa que acaba en mans del tràfic de blanques. Val Kilmer, agent dels serveis secrets, descobreix que una conspiració pitjor ha estat tramada pels seus mateixos caps: fingeixen la mort de la noia per evitar que el segrest interfereixi en la campanya presidencial. Kilmer desafia les ordres i se'n va a Dubai per localitzar-la. Però aviat es troba sol contra tots, fins i tot contra els superiors.

Mamet, de 56 anys, és premi Pulitzer per *Glengarry Glen Ross*. Si bé la literatura i el teatre són els seu pa de cada dia, el cinema d'acció, policíac, sobretot en la variant que ell ha reinventat, feta d'estafes i estafadors, el diverteix molt.

—Normalment, quan dirigeix, realitza films de "gènere". Per què?

—És el que els americans saben fer millor: les pel·lícules sobre *cowboys*,

la història d'amor, el cinema negre, de gàngsters. En el "gènere", la forma està extremadament controlada, la qual cosa representa un repte, com totes les regles que existeixen, per tant, pot ser violada.

—Els diàlegs dels seus thrillers recorden Chandler i els durs anys quaranta. Hi està d'acord?

—Per tradició, els diàlegs d'aquesta mena de films són rudes, vivaços.

—Troba que és el moment de fer balanç com a director?

—Tot just ara començo a pensar que potser hi entenc alguna cosa. Els grans directors dels anys trenta i quaranta feien set, vuit pel·lícules a l'any, i fins de vegades més: una pel·lícula en tres setmanes. Així sí que s'aprenia a dirigir. Per a mi, el procés ha estat lent. Amb cada film s'aprèn una cosa. En el meu darrer film, *El último golpe*, vaig començar a entendre l'essència de les seqüències d'acció, i em van començar a agradar. Fins a aquell moment, per a mi eren una imposició fastigosa.

—*Spartan* està plena de referències a la política d'avui dia i els seus complots. S'hi veu reflectida la seva opinió?

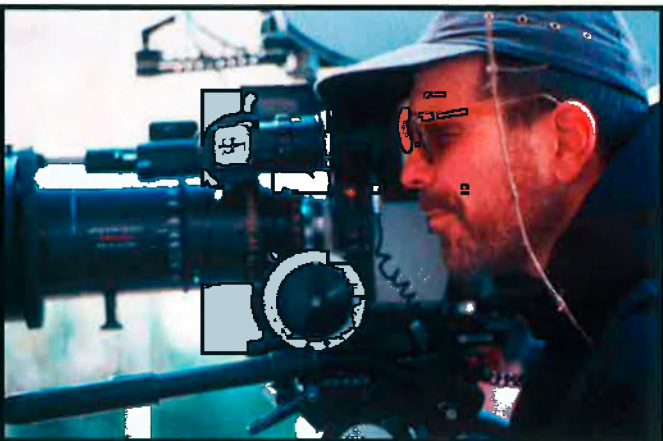
—Reflecteix sobretot el que esdevé en l'escena de la política i en els seus bastidors laberíntics. Ha existit mai una civilització sense conspiracions? És la manera com funcionen tots els governs. Prengui un periòdic d'avui i compari'l amb un del set-cents: hi ha sempre un article que parla d'una conspiració en marxa.

—El conflicte genera la conspiració?

—El conflicte és etern. Imagini dos homes de poder en una habitació tan-

A l'esquerra, un fotograma de la darrera pel·lícula de David Mamet: *Spartan*. A la dreta, el prolífic director durant un rodatge.

cada, sense testimonis: un xivarri de mentides, embolics, punyalades a l'esquena. El que vull dir amb la meva pel·lícula és que no hi ha cap govern al servei del poble, no hi ha cohesió, fins i tot el teu equip intenta fer-te'n fora. Però ell, el protagonista, està decidit a salvar la noia perquè això és el que li imposa el seu sentit de l'honor. És una història d'heroisme i l'abnegació dels soldats espartans.

—De debò té tan poca confiança en els governs?

—Tots els sistemes de govern estan destinats a corrompre's: siga un sistema de monarquia, de dictadura o parlamentari democràtic. Sempre acabaran malament. L'única cosa que es pot demanar és quina capacitat de corregir-se té un sistema.

—Creu que la política i el cinema van lligats?

—M'interessen molt els drames polítics: és un dels gèneres cinematogràfics que prefereixo com a espectador. Mentre escrivia el guió de *Spartan*, diverses persones em van explicar històries de segrestos de dones joves i que després han estat vendudes com a esclaves a l'Orient. Tractant aquest tema, és fàcil mesclar el *thriller* i la conspiració política. Ficar-se dins la filla del president és un escamoteig massa fàcil? Potser sí, però el cinema de suspens es nodreix d'estratagemes.

—És veritat que coneixia una noia segrestada en circumstàncies similars?

—Sí. Quan era petit, a Chicago, un dia, de colp i volta, la germana gran d'una amiga meva va desaparèixer.

Durs a Chicago

David Mamet, nascut a Chicago l'any 1947, és considerat el dramaturg viu més important d'Amèrica. És un especialista en la creació de polèmiques verbals d'alta tensió en un món dominat pels homes. La duresa del "carrer", però, es veu equilibrada amb la seva profunda cultura. La seva obra, sobretot teatral (en particular *Oleanna*, *American Buffalo* i *Glengarry Glen Ross*, premi Pulitzer l'any 1984), ha estat objecte de molts estudis. Mamet també va escriure per al cinema (*El carter sempre truca dues vegades*, l'any 1982) abans de passar-se a la direcció amb *Casa de jocs* (1987), a la qual van seguir *Las cosas cambian* (1988), *Homicidio* (1991), *Oleanna* (1994), *La trama* (1997), *El caso Winslow* (1999), *State and Main* i *Catástrofe* (2000), *El último golpe* (2001) i ara *Spartan*. Es va casar amb Lindsay Crouse (protagonista de *Casa de jocs*, amb Joe Mantegna, un dels actors fixos de Mamet), i ara viu amb la seva segona dona, la cantant i actriu Rebecca Pidgeon (protagonista d'alguns dels seus films, com ara *La trama* i *El caso Winslow*). Candidat als Oscar pel guió en dues ocasions, el prolífic Mamet ha publicat també novel·les i textos sobre cinema, teatre i interpretació.

Aleshores vivia a Nova York i anava sovint a la universitat: va entrar en un bar a beure alguna cosa i un mes després es va despertar en un iot al Mediterrani. Havia estat drogada. Va aconseguir llançar-se a la mar i després d'una fugida rocambolesca va tornar a casa. Sí, realment aquesta història em va inspirar el meu film.

—Com crea, com escriu?

—De la mateixa manera que es construeix un avió: per cada gram de greix que hi poses o per cada protuberància que afegeixes a l'avió, has de potenciar el motor i les ales. Molts veuen el procés dramàtic com un automòbil, on pots treballar amb la carrosseria o amb els accessoris interns sense haver de retocar el motor.

Aquest és el meu gran desafiament.

—Quina diferència hi ha entre cinema i teatre?

—Les crispetes. No està ben vist menjar-ne al teatre. Però pel que fa a la resta, són iguals. Jo continuo escrivint per a teatre, encara que tots els guionistes giren al voltant del cinema, perquè, evidentment, amb el teatre no es fan diners. La raó per fer teatre és la mateixa del temps d'Èsquil: trobar noies.

—I per què volem estrelles del cinema?

—Perquè volem creure que són diferents de nosaltres, el comuns mortals. I poden ser anomenats polítics, reis o estrelles del cinema. Ho diu la Bíblia: arribarà un dia en què voldreu proclamar un rei. La idolatria és el nostre bagatge genètic.

Silvia Bizio

© L'Espresso - EL TEMPS

Traducció: Yolanda Guirao Sánchez